A New Role of Marketing and Communication Technologies in Business and Society:

local and global aspects

Collective monograph

Edited by Y.S. Larina and O.O. Romanenko

NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
EmPower Research
KHUSAR Group

First published 2015

ISBN 978-0-615-67156-7

Publisher: Khusar Group

Project Manager: Khusainov R. V.

Printed by: Publishing House Science and Innovation Center, Ltd. St. Louis, Missouri, USA

Please cite the work as follows:

Contribution from a collection: Author A. A. Title of chapter, in: Title of book / Ed. by A. A. Editor, B.B. Editor. Location : Publisher., Year. Page … DOI:

Example: Khusainov R. V. Public-private partnership as a factor of innovative development of the economy, in: A new role of marketing and communication technologies in business and society: local and global aspects / Ed. by Y. S. Larina, O. O. Romanenko. USA, St. Louis, Missouri : Publishing House Science and Innovation Center, Ltd., 2015. P. 227-252. DOI:

Scientific papers published in the original language.

Reviewers:

Alla Starostina, Doctor of Economics, Professor
Head of the Department of International Economics and Marketing
Taras Shevchenko National University of Kyiv

Mykhailo Oklander, Doctor of Economics, Professor
Head of Chair «Marketing»
Odessa National Polytechnic University

Ludmila Shulgina, Doctor of Economics, Professor
Department of Management
National Technical University of Ukraine "KPI"

The editors would like to thank the representatives of the leading universities of Ukraine and Eastern Europe for the support, advice and scientific advice, including:

- BALTIC INTERNATIONAL ACADEMY
- KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
- KYIV STATE MARITIME ACADEMY NAMED AFTER HETMAN PETRO KONA-SHEVICH- SAHAYDACHNIY
- NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCE OF UKRAINE
- OPEN INTERNATIONAL UNIVERSITY OF HUMAN DEVELOPMENT «UKRAINE»
- SUMY STATE UNIVERSITY
- TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV
- UNIVERSITY OF ECONOMICS IN BRATISLAVA

A New Role of Marketing and Communication Technologies in Business and Society:

l o c a l   a n d   g l o b a l   a s p e c t s

Collective monograph

Edited by Y.S. Larina and O.O. Romanenko

Recommended for publication by the
Academic Council of the **National University Of Life And Environmental Science Of Ukraine**

Protocol № 3, May 20, 2015

Recommended for publication by the
Academic Council of the **Kyiv National Linguistic University**

Protocol № 16, June 22, 2015

This publication was financial and organization supported by the EconConf.com and EmPower Research

Table of contents

4.8. INTRODUCTION IN UKRAINIAN EDUCATIONAL PROCESS PROGRAMS FOR TRAINING IN PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПРОГРАМ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Budnik V. A.
Будник В. А.

Korniyko Ya.R.
Корнійко Я. Р.

UDC 334.021:378.1
JEL I28

Abstract

The article analyzes the current state of higher education in Ukraine. It was disclosed the priority areas of higher education reform strategy. Was defined the general problem of the educational process in higher educational institutions. It was found one of the possible solutions to public funding of higher education in Ukraine. Was substantiated the necessity of formation and development of public-private partnership in the modernization of Ukraine's economy. Was proposed the introduction of a Ukrainian educational process for training programs in the field of public-private partnerships and tasks that must be resolved in the design methodology of training specialists indicated specialization.

Key words: high education, higher education institutions, public-private partnerships, educational programs.

Анотація

У статті проаналізовано сучасний стан вищої освіти України. Розкрито першочергові напрямки стратегії реформування вищої освіти. Визначено загальні проблеми організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах країни. Виявлено один із можливих шляхів вирішення державного фінансування вищої освіти України. Обгрунтовано необхідність формування і розвитку державно-приватного партнерства в умовах модернізації економіки України. Розглянуто пріоритетні напрямки розвитку державно-приватних відносин в освітній галузі. Запропоновано впровадження в український освітній процес програм з підготовки фахівців у сфері державно-приватного партнерства та

розглянуто завдання, що слід вирішити при розробці методології підготовки фахівців вказаної спеціалізації.

Ключові слова: вища освіта, вищі навчальні заклади, державно-приватне партнерство, освітні програми.

Для України як держави, яка переживає характерні зміни в економіці, політиці та суспільному житті, постає надзвичайно важливе питання щодо формування у майбутнього покоління нового науково-економічного мислення. Тому на сьогоднішній день дана проблематика стала стратегічним напрямком у контексті формування сучасної економічної культури нації й удосконалення та переорієнтації економічної освіти зокрема.

В умовах, коли система української освіти перебуває в перехідному періоді, запропоновані, але ще й досі не реалізовані реформи можуть у майбутньому сприяти підвищенню її конкурентоспроможності та інтеграції в єдиний європейський освітній простір.

Зрозуміло, що сучасна сфера освітніх послуг в «новій» Україні потребує кардинальних змін та ефективної модернізації, оскільки розвиток країни не може відбуватися на застарілих підходах в освітньому процесі.

Необхідно зазначити, що проведення змін у сфері вищої освіти передбачено Стратегією реформування вищої освіти в Україні до 2020 року, розробленою Міністерством освіти і науки України. Головною метою реформування є створення привабливої та конкурентоспроможної національної системи вищої освіти України, інтегрованої в Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір [3].

Серед першочергових напрямів стратегії реформування вищої освіти передбачено:

- реалізацію права на доступ до вищої освіти;
- створення системи забезпечення якості вищої освіти, яка відповідатиме рекомендаціям і стандартам європейського простору вищої освіти;
- інтеграцію вищої освіти і науки, яка має досягатися шляхом підвищення частки та якості дослідницької та інноваційної діяльності у закладах вищої освіти;
- забезпечення автономії закладів вищої освіти;
- реформування системи фінансування вищої освіти;
- застосовування держзамовлення на фахівців з вищою освітою лише за прямим призначенням з урахуванням специфіки різних рівнів освіти;
- удосконалення структури системи вищої освіти тощо [4].

Вищими навчальними закладами України і досі використовуються застарілі підходи щодо організації освітнього процесу. Зрозуміло, що для вирішення вище вказаних задач необхідно позбутися ряду існуючих перепон:

1) встановити баланс між фактичною підготовкою фахівців і попитом на них на ринку праці;

2) провести реорганізацію системи управління вищої освіти;

3) створити конкурентне поле між вищими навчальними закладами, що автоматично призведе до їх зменшення та підвищить якість надання освітніх послуг;

4) удосконалити конкурсний відбір студентів, що стане запорукою випуску високоосвічених фахівців, які свідомо обрали відповідний вуз та спеціалізацію;

5) переглянути підходи щодо методик викладання у вищих навчальних закладах, оскільки вони зосереджуються не на розвитку практичних навиків у студентів, які дійсно знадобляться в житті, а на вивчені теоретичної частини;

6) встановити відповідність між потребами користувачів навчальних послуг та навчальними програмами тощо.

На сьогоднішній день жоден з вищих навчальних закладів України не представлений в рейтингу кращих університетів світу THE World University Rankings ані в ТОП-200, ані в ТОП-400, що свідчить про недостатній рівень глобальної конкурентоспроможності українських вузів. Дане дослідження розраховується за методикою британського видання Times Higher Education (THE) за участю Thomson Reuters [7].

Зрозуміло, що процес розвитку будь-якої галузі України в першу чергу повинен базуватися на державній підтримці. Так і стан освіти залежить від фінансової підтримки з боку держави. Провідні країни світу неухильно збільшують витрати на освіту. Колишній президент США Р. Рейган, пояснюючи таку політику, казав: «Ми даємо багато грошей університетам не тому, що багаті, але ми багаті тому, що даємо гроші університетам» [1].

Відповідно до реформи вищої освіти в Україні до 2020 року кінцевою метою системи фінансування вищої освіти України є підвищення ефективності державних витрат на вищу освіту без суттєвого збільшення їх частки в консолідованому бюджеті держави з метою забезпечення потреб суспільства та економіки у фахівцях з вищою освітою і гарантованого надання особам, здатним здобувати вищу освіту, якісної освіти. На заміну системі державного замовлення мають прийти інші сучасні форми фінансування вищої освіти [3]. Одним із можливих варіантів вирішення даного питання може бути запровадження в систему вищої освіти програм підготовки фахівців у сфері державно-приватного партнерства (ДПП) як одного з ключових механізмів реалізації політики модернізації економіки України, вирішення важливих соціально-економічних проблем.

Закон України «Про державно-приватне партнерство» надає таке визначення терміну: «державно-приватне партнерство — співробітництво між державою, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними осо-

бами — підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору» [2].

Інститутом державно-приватного партнерства передбачається створення і широке використання механізмів залучення приватного капіталу до інвестування в галузі, що традиційно фінансуються з державного бюджету. Головними чинниками партнерства держави з приватними інвесторами є нездатність задовольнити зростаючі потреби в інвестиціях тільки за рахунок державного бюджету та низька ефективність вкладень виділених державних коштів.

Основною метою впровадження ДПП є розвиток інфраструктури, підвищення доступності та якості послуг, що надаються. Забезпечуючи партнерство, бізнес вносить у сферу громадських послуг свої матеріальні та фінансові ресурси, з'єднуючи їх з ресурсами держави. Крім того, ДПП дозволяє залучати до управління об'єктами державної сфери досвідчених фахівців зі сфери бізнесу [6]. Світовий досвід однозначно свідчить, що вища освіта і наука як спеціалізовані галузі діяльності без взаємної інтеграції та тісної взаємодії між собою, а також з приватним сектором економіки втрачають дієздатність і стають менш конкурентоздатними [5].

На відміну від країн Євросоюзу, в Україні сектор державно-приватного партнерства знаходиться на початковій стадії розвитку. Так, державними та комунальними органами влади розроблені програми розвитку ДПП та створені бази інвестиційних проектів, що пропонується реалізувати на засадах партнерства. Але приклади успішного запровадження програм ДПП на даний час навести неможливо.

Зростаючий інтерес до державно-приватного партнерства в Україні обумовлює необхідність підготовки фахівців відповідної кваліфікації. В українській системі вищої освіти на сьогоднішній день не здійснюється підготовка спеціалістів з державно-приватного партнерства, відсутні освітні програми щодо надання послуг з якісної підготовки висококваліфікованих кадрів відповідної спеціалізації.

Актуальність впровадження в український освітній процес програм з підготовки фахівців у сфері державно-приватного партнерства обумовлена насамперед тими потенційними можливостями підвищення ефективності функціонування економіки країни, які несе в собі взаємодія бізнесу та держави.

Кількість та якість проектів ДПП, укладених в Україні, не дають підстав констатувати повномасштабне впровадження подібного партнерства на практиці.

Водночас в Україні формується галузь знань і компетенцій, пов'язаних із реалізацією проектів на основі застосування механізму державно-приватного партнерству. Зародження ринку проектів ДПП, що характеризуються різноманіттям їх форм та видів, значною складністю їх планування і реалізації, призводить до зацікавленості потенційних роботодавців у підготовці спеціалістів вказаного профілю, набутті ними глибоких теоретичних та практичних знань

у сфері ДПП та необхідності здійснення заходів інформаційного й освітнього характеру щодо просування державно-приватного партнерства на всіх рівнях.

Вищенаведені чинники свідчать про необхідність формування такої системи взаємовідносин держави та бізнесу, за якої досягалась би найвища ефективність їх співпраці на користь суспільства в цілому та формування певної ідеології соціальної відповідальності учасників ДПП. Цьому сприятиме запровадження в освітній процес загальних та спеціальних програм з проблематики державно-приватного партнерства щодо підготовки службовців державних та місцевих органів влади, працівників бізнес-структур, що беруть участь у реалізації програм співробітництва та партнерства. Також увагу слід приділити організаційному та змістовному забезпеченню науково-дослідницької роботи з проблематики запровадження ДПП.

Запровадження в український освітній простір програм з підготовки фахівців у сфері ДПП є одним із напрямів включення системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти, а також інноваційної перебудови економіки України.

Участь вищих навчальних закладів України в процесі формування та реалізації проектів на засадах ДПП дозволить використати їх потенціал, репутацію, освітні методики, практичний досвід по розвитку партнерства держави та бізнесу, на основі чого здійснити випуск висококваліфікованих спеціалістів в сфері реалізації проектів ДПП, що затребувані на ринку праці.

Для підготовки фахівців з ДПП необхідно створення нових, радикально реформованих навчальних планів та програм, націлених на поглиблення і підвищення якості фахової освіти та застосування набутих знань на практиці.

При розробці програм щодо підготовки фахівців з ДПП слід вирішити такі завдання:

■ провести узагальнення світового та європейського досвіду використання державно-приватного партнерства у господарській практиці, визначити його тенденції та закономірності розвитку;

■ розробити методологічну базу щодо підготовки спеціалістів, консультантів та бізнес-інструкторів у сфері запровадження проектів ДПП;

■ розробити мультидисциплінарні підходи до навчання спеціалістів з ДПП;

■ запровадити у навчальний процес освітні програми з вивчення методології нових господарських відносин на основі партнерства держави та бізнесу;

■ розробити навчальні курси щодо підготовки фахівців, що спеціалізуються на запровадженні ДПП при реалізації проектів розвитку інфраструктурних об'єктів;

■ розробити та запровадити програми підвищення кваліфікації працівників державних, місцевих органів влади та бізнес-структур, що беруть участь у реалізації програм співробітництва та партнерства;

■ розробити програмні продукти щодо оцінки якості підготовки фахівців у сфері ДПП;

■ провести апробацію навчальних програм шляхом обґрунтування проектів запровадження державно-приватного партнерства в сферу розвитку конкретних об'єктів.

Майбутні фахівці в сфері державно-приватного партнерства матимуть високий рівень професійної підготовки, глибоку ерудицію, загальну і професійну культуру, вмітимуть поєднувати фундаментальну економічну підготовку з науковою і практичною, досконало володітимуть своєю спеціальністю, постійно підвищуватимуть рівень знань, умітимуть поєднувати сучасну економічну наукову інформацію з роботами вітчизняних та зарубіжних класиків економічної науки, умітимуть на практиці організовувати пошук засобів вирішення науково-виробничих питань у сфері державно-приватного партнерства.

Все вище сказане дозволяє зробити висновок про необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців з державно-приватного партнерства, які можуть працювати в різних галузях економіки нашої країни.

Список використаних джерел

1. Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 1991-2006 рр.: наук.-допом. бібліогр. покажч. / під заг. ред. П. І. Рогова. — К.: АПН України, 2008. — 487 с.

2. Закон України Про державно-приватне партнерство від 1 липня 2010 року N 2404-VI . — Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 40, ст.524

3. Проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України. — 2014. — Режим доступу до ресурсу: http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124

4. Реформа вищої освіти [Електронний ресурс] // Освіта.ua. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: http://osvita.ua/vnz/reform/43883/

5. Хусаінов Р. В. Державно-приватне партнерство в системі вищої освіти України / Р. В. Хусаінов // Вісник Одеського національного університету. Економіка. — 2014. — Т.19. — Вип. 2/2. — С. 190-196. — Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/273574742

6. Fischer K. Incentive and payment mechanisms as part of risk management in PPP contracts / K. Fischer, H. W. Alfen // Journal of Interdisciplinary Property Research. — 2009. — Vol. 1. — p. 5-25

7. The World University Rankings [Electronic Resource]. — Mode of access : URL http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/2014-15/world-ranking.

References

1. Vishha osvita Ukraïni v umovah transformacії suspil'stva: stan, problemi, tendencії rozvitku, 1991-2006 rr.: nauk.-dopom. bibliogr. pokazhch. / pid zag. red. P. I. Rogova. — K.: APN Ukraïni, 2008. — 487 s.

2. Zakon Ukraïni Pro derzhavno-privatne partnerstvo vid 1 lipnja 2010 roku N 2404-VI . — Vidomosti Verhovnoї Radi Ukraïni (VVR), 2010, N 40, st.524.

3. Proekt Strategії reformuvannja vishhoї osviti v Ukraïni do 2020 roku [Elektronnij resurs] // Ministerstvo osviti i nauki Ukraïni. — 2014. — Rezhim dostupu do resursu: http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124

4. Reforma vishhoї osviti [Elektronnij resurs] // Osvita.ua. — 2015. — Rezhim dostupu do resursu: http://osvita.ua/vnz/reform/43883/

5. Khusainov R. V. Derzhavno-privatne partnerstvo v sistemi vishhoї osviti Ukraïni [Public-private partnership in higher education system of Ukraine] / R. V. Khusainov // Visnik Odes'kogo nacional'nogo universitetu. Ekonomika. — 2014. — T.19. — Vip.2/2. — S. 190-196. — Rezhim dostupu: https://www.researchgate.net/publication/273574742

6. Fischer K. Incentive and payment mechanisms as part of risk management in PPP contracts / K. Fischer, H. W. Alfen // Journal of Interdisciplinary Property Research. — 2009. — Vol. 1. — p. 5-25

7. The World University Rankings [Electronic Resource]. — Mode of access : URL http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/2014-15/world-ranking.

SCIENTIFIC PUBLICATION

A New Role of Marketing and Communication Technologies in Business and Society:

local and global aspects

Collective monograph

Edited by Y.S. Larina and O.O. Romanenko

Publisher: Khusar Group

Project Manager: Khusainov R. V.

Printed by: Publishing House Science and Innovation Center, Ltd. St. Louis, Missouri, USA

For the accuracy of scientific papers, statistics, illustrations responsibility of the authors.

First published 2015

Edition: 300 copies

ISBN 978-0-615-67156-7

